

Overheid verwacht stijgend waterverbruik

door MARC JANSSEN

Op 15 april heeft het ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne de Beleidsnota Drink- en Industrierwatervoorziening (DIV) gepubliceerd waarin de achtergronden en doelstellingen van het overheidsbeleid worden aangegeven. Tevens is hierbij het Tweede Strukturaarschema verschenen, een gezamenlijke uitgave van de ministeries van Volksgezondheid en Milieuhygiëne, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en Verkeer en Waterstaat. In dit Strukturaarschema wordt op basis van de in de Beleidsnota geformuleerde uitgangspunten aangegeven, binnen welk kader en op welke wijze de infrastructuur van de drink- en industrierwatervoorziening in de komende 30 jaar (tot 2010) verder ontwikkeld zal kunnen worden.

Beleidsnota

In de Beleidsnota wordt m.b.v. een aantal doelstellingen en richtlijnen de hoofddoelstelling van het overheidsbeleid uitgewerkt. Deze hoofddoelstelling luidt: "Het bevorderen van drink- en industrierwatervoorziening, afgestemd op de behoefte aan water ten dienste van de gezondheid, het welzijn en de welvaart van de samenleving, op een maatschappelijk verantwoorde wijze".

Verder zijn in de Beleidsnota beschouwingen te vinden over de factoren die de omvang van de huidige en toekomstige behoefte aan water bepalen, over de kwaliteitseisen voor water voor de verschillende vormen van gebruik en over de produktiemethoden uit grond- en oppervlaktewater, in het bijzonder m.b.t. aspecten van volksgezondheid, milieuhygiëne, ruimtelijke ordening en waterhuishouding.

Strukturaarschema

Het nieuwe Strukturaarschema is een herziening van het eerste uit 1972, dat in 1976 door de Tweede Kamer werd behandeld. Met het Strukturaarschema probeert de overheid richting te geven aan het beleid van de waterleidingbedrijven bij de voorbereiding van nieuwe watervoorzieningsprojecten en de uitbreiding van bestaande. Dit is m.n. van belang voor het opstellen van de zgn. Tienjarenplannen door de bedrijven. Verder probeert de overheid m.b.v. dit Strukturaarschema projecten voor de watervoorziening in planologisch opzicht veilig te stellen (de eigenlijke reservering geschiedt via streek- en bestemmingsplannen) tot het jaar

2010.

In het Strukturaarschema wordt een raming gegeven van de toekomstige waterbehoefte m.b.v. een hoge en een lage prognose. Verder zijn beschouwingen te vinden over de mogelijke bronnen voor de watervoorziening, de verschillende produktiemethoden en de bij de verschillende watervoorzieningsprojecten optredende invloeden op andere belangen.

De kern van het Strukturaarschema is samengevat in de zgn. Planologische Kernbeslissing (PKB), een apart hoofdstuk dat als leidraad voor de komende inspraakrondes dient.

Waterverbruik

Als gevolg van de lagere verwachtingen over de bevolkingsgroei en de economische ontwikkeling komt de nieuwe prognose van het verbruik in het jaar 2000

veel lager uit dan in het vorige Strukturaarschema. Wordt toen nog gewag gemaakt van 4 miljoen m³ per jaar, thans komt de "lage prognose" uit op 2 miljard m³ en de hoge prognose op 2½ miljard m³ per jaar. Vergeleken met het huidige verbruik van 1½ miljard m³ per jaar echter nog een flinke toename.

In dit waterverbruik zal voor een deel worden voorzien door winning van grond- en oppervlaktewater door de industrie. Het geraamde verbruik aan leidingwater in het jaar 2000 wordt daarmee 1½ resp. 2 miljard m³ per jaar (fig. 1). Hierbij moet men zich dan realiseren, dat het huidige leidingwaterverbruik niet groter is dan 1 miljard m³ per jaar en al vijf jaar vrijwel konstant is.

Reservering

Bij de planning van de mogelijkheden voor uitbreiding van de waterwinning worden in Nederland 5 regio's onderscheiden. Per regio wordt aansluitend op de hoge verbruiksprognose aangegeven welke projecten uitgevoerd kunnen worden. Zo worden verschillende uitbreidingen van duinwaterwinningen opgenomen, de leveringsmogelijkheid van de Biesboschbekkens wordt vergroot

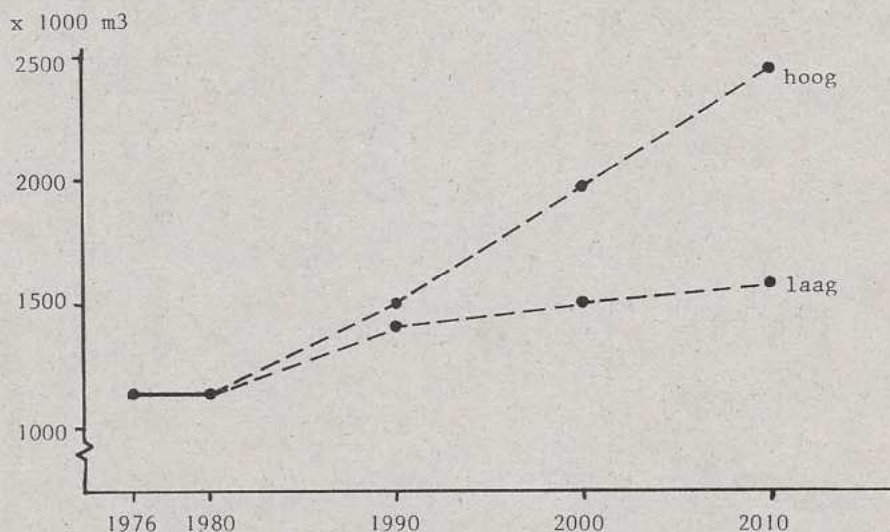

Fig. 1. De geraamde behoefte aan leidingwater tot 2010 volgens het Tweede Strukturaarschema Drink- en Industrierwatervoorziening.

(zonder aanleg van een vierde bekken) en op diverse plaatsen elders in het land worden nieuwe spaarbekkens gepland. Naast deze voorkeursprojecten worden ook een aantal alternatieve projecten aangegeven zoals winning van oevergrondwater en Veluwe-infiltratie.

De keuze voor de feitelijke uitvoering van deze en alternatieve projecten zal later gedaan worden, na afweging in het kader van streekplannen, bestemmingsplannen en bij vergunningverlening. Hierbij zal de werkelijke ontwikkeling van het waterverbruik een belangrijke rol spelen.

Inspiraak

Belangrijke beslissingen van de regering over de verdeling en inrichting van de ruimte in ons land worden planologische kernbeslissingen (PKB) genoemd. Beleidsvoornemens voor dergelijke beslissingen doorlopen de zgn. PKB-procedure.

Het startpunt voor de PKB-procedure is de publikatie van het beleidsvoornemen van de regering. Voor het Struktuurschema DIV is dit gebeurd op 1 april van dit jaar. In deel *a* van de

PKB, het Tweede Struktuurschema DIV met als toelichting daarop de Beleidsnota, wordt nog niets beslist, het zijn regeringsvoorstellen. Het is de basis waarop de procedure start.

Voor deel *a*, het Struktuurschema zelf, is de mogelijkheid aanwezig om in te spreken. Hiervoor liggen de beleidsvoornemens van 15 april tot 15 juni ter inzage bij gemeentehuizen, bibliotheken en provinciehuizen. De sluitingsdatum voor de inzending van schriftelijke reacties is 30 september.

Enige tijd na afloop van de termijn voor schriftelijke reacties worden hoorzittingen georganiseerd (nov.-dec.). Inspreekers kunnen daar zonedig hun bezwaren toelichten ten overstaan van een hoorkommissie. Deze bestaat uit leden van de Raad voor Advies voor de Ruimtelijke Ordening (RARO), de Raad voor de Drinkwatervoorziening en de Raad van de Waterstaat alsmede enkele ministeriële vertegenwoordigers.

De resultaten van de volledige inspraak worden uiteindelijk weergegeven in deel *b* van de PKB "Hoofddijnen uit de inspraak" (begin 1982). Voorts wordt door de regering een advies over het

Struktuurschema gevraagd aan de drie bovengenoemde adviesraden. Dit advies wordt t.z.t. gepubliceerd als deel *c* van de PKB (voorjaar '82).

Tenslotte wordt er door de betrokken ministers bestuurlijk overleg gepleegd met o.a. provincies en een aantal gemeenten.

Op basis van al deze gegevens wordt vervolgens de regeringsbeslissing (deel *d*) opgesteld. Dit stuk wordt besproken in het parlement, waarna tenslotte deel *e* van de PKB "Tekst van de na parlementaire behandeling vastgestelde PKB" wordt gepubliceerd.

Adressen

Reacties op het Struktuurschema DIV vóór 30 sept. sturen aan: Inspiraak PKB-Struktuurschema Drink- en Industrierwatervoorziening, Postbus 97611, 2509 GA Den Haag.

De voorlichtingsbrochure over het Struktuurschema is aan te vragen bij Postbus 51, 2500 RR Den Haag.

Het Struktuurschema met de Beleidsnota is te bestellen bij de Staatsuitgeverij, Postbus 20014, 2500 EA Den Haag.

M.E.R. WATERWINNING ZUID-KENNERMERLAND

Goede alternatieven voor de infiltratieplannen

door H.A. UDO DE HAES

Half april is het milieu-effectrapport (MER) over de waterwinning in Zuid-Kennemerland verschenen. Het hoort bij het nieuwe Struktuurschema Drink- en Industrierwatervoorziening (SSDIV-2) en behandelt daarvan in feite de hele regio Noord-West. Maar het is duidelijk dat de voorgenomen infiltratie Zuid-Kennemerland het kernpunt is. Niet voor niets, want dat project zou een enorme aantasting van het duinmilieu met zich meebrengen (zie o.m. Duin 1979 nr. 3).

Het rapport is opgesteld in opdracht van het ministerie van C.R.M. en is samengesteld door het Rijksinstituut voor Drinkwatervoorziening (R.I.D.), het bureau OM 205 in Delft, het Centrum voor Milieukunde in Leiden (C.M.L.) en het Rijksinstituut voor Natuurbeheer (R.I.N.).

In het struktuurschema wordt de infiltratie in de Kennemerduinen in twee fasen opgevoerd: voor 1995 14 miljoen m³/jaar en voor 2010 28 mln m³/j. uit de duinen van Zuid-Kennemerland. Daarnaast wordt de huidige grondwaterwinning van 14 mln m³/j. verminderd tot 10 mln. Ook is er een nieuwe infiltratie in het Watervlak in het Noordhollands Duinreservaat in opgenomen en een beperkte uitbreiding van de produktie in de

Luchterduinen (A.W.D.). Kortom: doorgaan op de oude voet, met een verdere ontluistering van het duingebied als gevolg.

Het belang van het MER is nu dat er diverse alternatieven voor dit plan zijn onderzocht en ook grondig met elkaar vergeleken. Om welke alternatieven gaat het? Hierbij eerst even een opmerking vooraf: een alternatief slaat in het MER steeds op een watervoorzieningssysteem voor de gehele

regio Noord-West, dat op zijn beurt is opgebouwd uit een aantal afzonderlijke 'bouwstenen' (projecten). Er zijn zowel bouwstenen binnen als buiten de duinen onderzocht. Bij deze bouwstenen worden de duinen van Zuid- en Noord-Kennemerland in meerdere of mindere mate ingeschakeld. Verder is ook de nieuwe produktietechniek van diepte-infiltratie in de studie betrokken (zie Duin 1980 nr. 2). Buiten de duinen zijn de bouwstenen o.a. een spaarbekken in Flevoland en een uitbreiding van de Plassenwaterleiding in de Loenderveense plas.

Bij de keuze van de bouwstenen vallen een paar dingen op. In de eerste plaats wordt uit het MER duidelijk, dat er inderdaad serieuze alternatieven voor de infiltratie in Zuid-Kennemerland aanwezig zijn. Daarbij is verder op-